

"Voorbeeldbedrijf" Bauwens met hoge melkproductie zonder maïs en soja in rantsoen

Reportage

Melkveehouder Peter Bauwens uit Sint-Lievens-Esse (Herzele) schrapt enkele jaren geleden maïs en soja uit het menu van zijn koeien en zwoer ook het gebruik van kunstmest en de ploeg af. Door in de zetten op minder intensieve teelten en natuurinclusieve landbouw heeft hij zowel de CO₂-uitstoot als de ammoniakuitstoot teruggeschroefd en behaalt tegelijkertijd een productie van 11.000 liter. "Waarom investeren in dure luchtwassers terwijl de stikstofuitstoot met natuurlijk voederen kan gereduceerd worden", vraagt hij zich af.

22 JULI 2024

Jerom Rozendaal

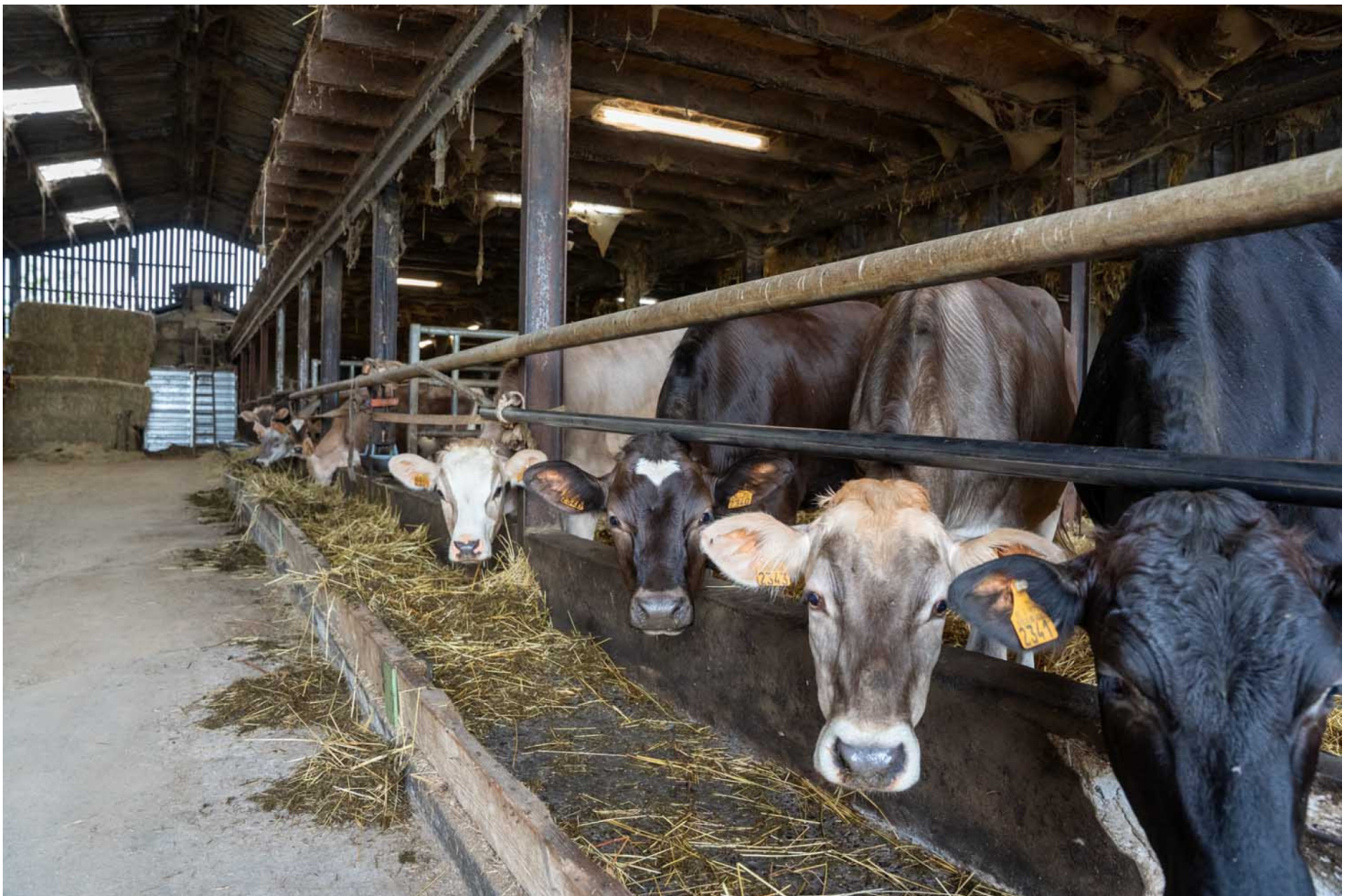
Lees meer over:

[klimaat](#)
[melkvee](#)
[melk](#)

Ontslagnemend premier Alexander De Croo koos enkele weken geleden niet voor niets voor het melkveebedrijf van Peter Bauwens uit Sint-Lievens-Esse (Herzele) voor de presentatie van het Open Vld-landbouwplan in aanloop naar de verkiezingen van juni. De boer is jaren geleden de weg van natuurinclusieve landbouw ingeslagen. "In 2011 werd de ene na de andere koe ziek. Lebmagverplaatsingen door te veel zetmeel. Geen enkele dierenarts of adviseur vond de oorzaak, waarop ik de samenwerking stopzette", vertelt hij.

De boer greep terug naar de basis en gooide zijn rantsoen om. "De oude boeren hadden veel meer kennis dan nu. Ik zocht naar informatie en kwam terecht in het noorden van Nederland, waar ik veel kennis opdeed over grassen en grasklaver." Vanaf dan begon hij met de afbouw van maïs en ingevoerde soja in het rantsoen van de koeien. Het rantsoen bestaat nu uit gras, grasklaver, wintergerst, zwarte haver, veldbonen en voederbiet. Daarnaast krijgen de koeien een zelfgemaakt krachtvoermengsel van geplette gerst, lijnschilfers, koolzaadschroot en geëxtrudeerd lijnzaad." Voor de zekerheid houdt Bauwens dit jaar wel zeven hectare maïs aan. "Uit voorzorg voor als het een droge zomer wordt en er een tekort aan gras dreigt. Dat zal dit jaar alvast niet nodig zijn."

Zijn 130-koppige melkveestapel bestaat uit een mix van Holstein, Fleckvieh en Brown Swiss. Vooral de laatste rassen staat bekend als uiterst robuust. “Maar ook Holsteinkoeien presteren prima op een rantsoen van plaatselijke teelten”, vertelt Bauwens die met een melkproductie van 11.000 liter per koe gemiddeld uitstekend scoort. De boer is ervan overtuigd dat zijn rantsoen goed is voor de gezondheid van de dieren. Als bewijs, wijst hij naar het vervangingspercentage dat de voorbij jaren terugliep van 30 procent naar 14 procent.

Meer gras, meer Omega3-verzuren

Het rantsoen heeft ook een impact op de kwaliteit van de melk, meent Bauwens. “Met mijn grasdieet haal ik een hoger omega 3-aandeel, terwijl een maïsdieet een hoger omega 6-percentagete oplevert.” Omega 3-vetzuren zouden goed zijn voor het voorkomen van onder andere hart- en vaatziekten. Door zijn voederstrategie en melkkwaliteit verkreeg Bauwens vorig jaar als eerste Belgische melkveehouder het Bleu-Blanc-Coeur-certificaat. Bleu-Blanc-Coeur is een van origine Franse organisatie die duurzame landbouw promoot. In België heeft het met “Beter Voor Iedereen”, inmiddels ook een Nederlandstalig label. “Het staat voor beter voor de mens, beter voor het dier en beter voor het klimaat”, geeft Bauwens zijn interpretatie van het duurzaamheidslabel.

Dat de natuurinclusieve landbouwmethode van het melkveebedrijf, dat sinds enkele jaren ook een windmolen naast de boerderij heeft staan, beter is voor het klimaat, bewijst de klimaatscan van ILVO. Volgens de agro-onderzoeksinstituut heeft de Oost-Vlaming met zijn werkwijze een CO2-reductie van 30 procent gerealiseerd.

Sinds zijn transitie naar een duurzamer rantsoen, heeft Bauwens ook zijn landbouwpraktijken aangepast. Zo verkocht hij in 2010 zijn ploeg. “Door niet meer te ploegen, blijft mijn grond vochtiger. Maar ik moest volhouden. Het duurde jaren vooraleer het bodemleven zich herstelde.” Inmiddels zijn de

resultaten volgens hem zichtbaar. “Ik ben ervan overtuigd dat ik door de betere structuur en waterdoorlatend vermogen minder last heb gehad van het natte voorjaar dan andere boeren”, klinkt het.

Ook heeft hij door de betere bodemstructuur naar eigen zeggen inmiddels geen kunstmest meer nodig en werkt hij volledig met dierlijke mest. “Zo deden de boeren het vroeger ook. Waarom zou dat nu niet meer kunnen?” Datzelfde adagium past hij toe voor onkruidbestrijding en gewasbescherming. Insecticiden en fungiciden worden niet meer ingezet en Bauwens wil ook het gebruik van herbiciden afbouwen.

Natuurinclusieve landbouw

Ondanks zijn duurzaamheidsinspanningen kan Bauwens niet in een hokje geplaatst worden. “Ik ben geen klassieke melkveehouder, maar ook geen bioboer”, zegt hij zelf. Alhoewel hij niet onder het biolabel werkt, gaat zijn werkwijze op sommige punten verder dan de bioboer. Zo mag een bioboer wel gebruikmaken van biologische soja en maïs, terwijl Bauwens deze producten helemaal niet gebruikt.

Behalve de CO₂-uitstoot claimt Bauwens met zijn alternatieve veevoersamenstelling ook de ammoniakemissie te reduceren. Zijn claim is gebaseerd op de bevindingen van Top Mest, een Nederlandse organisatie die dit jaar de wedstrijd “Beste mest van Nederland en Vlaanderen” lanceerde. Bauwens stak er volgens de jury met kop en schouders bovenuit in Vlaanderen en een analyse van zijn mest zou een verminderde ammoniakuitstoot van 30 procent aantonen. “Zo zie je dat je met een alternatieve, natuurlijk voerpatroon ook de stikstofuitstoot kan reduceren. Daarvoor zijn geen dure systemen zoals luchtwassers nodig”, becommentarieert de melkveehouder.

Landbouwvisie Open Vld

Zijn werkwijze sprong bij VLM in het oog, die een persbericht over hem de wereld instuurde, onder de titel “Een hoge melkproductie zonder maïs en soja: het kan!” Ook ontslagnemend premier Alexander De Croo is gecharmeerd van de boeren en zijn duurzame landbouwmethode. De Croo bezocht het bedrijf al drie keer en noemde het tijdens zijn laatste bezoek een voorbeeldbedrijf. “Dit laat zien dat kleine familiale bedrijven tot veel in staat zijn als zij van het beleid maar de ruimte krijgen om te innoveren”, aldus De Croo die tijdens het bezoek de houding van Zuhair Demir, minister van Omgeving, in het stikstofdossier hekelde. “In plaats van boeren te wantrouwen, zouden boeren juist het vertrouwen moeten krijgen om te innoveren.”

Bauwens adviseert collega-landbouwers tot besluit om hun werkwijze blijvend tegen het licht te houden. Zijn eigen inspiratie haalt hij op internet, uit tv-programma's en boeken. “Het boek Rijke Grond van Gabe Brown heb ik bijvoorbeeld in één keer uitgelezen, tot diep in de nacht.” En wil hij in contact komen met professoren of politici? “Dan stuur ik hen gewoon een mailtje. Dikwijls met succes.” Zodoende kwam ook De Croo naar zijn bedrijf.

Uitgelicht

Terugblik op 5 jaar agro-ecologisch proefplatform: "Elk bedrijf wint erbij"

nieuws

Het proefplatform agro-ecologie in Hansbeke viert zijn vijfjarig bestaan. Elke zomer komen liefhebbers van deze vernieuwende, duurzame landbouwvorm samen op de terreinen van l...

5 JULI 2024

Lees meer

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltnieuws.bsky.social>

© 2026 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by Who Owns The Zebra